

Föreskrifter och anvisningar 16/2013

Uppföranderegler för tillhandahållande av finansiella tjänster

Dnr
FIVA 4/01.00/2011

Utfärdade
17.6.2013

Gäller från
1.7.2013

FINANSINSPEKTIONEN
telefon 010 831 51
fax 010 831 5328
fornamn.efternamn@finanssivalvonta.fi
www.finansinspektionen.fi

Upplýsingar
Marknadsuppförande/Finansiella tjänster
Marknadsuppförande/Kundskydd

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Föreskriftssamling > Ny föreskriftssamling](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde	5
	1.1 Tillämpningsområde	5
2	Regelverk och internationella rekommendationer	7
	2.1 Lagstiftning	7
	2.2 Europeiska unionens förordningar	7
	2.3 Europeiska unionens direktiv	8
	2.4 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter	9
	2.5 Internationella rekommendationer	9
3	Syfte	10
4	God sed vid tillhandahållande av finansiella tjänster	11
5	Uppföranderegler för tillhandahållande av kreditinstitutstjänster	12
	5.1 Tillämpningsområde	12
	5.2 Utlåning	12
	5.2.1 <i>Informationsskyldighet</i>	12
	5.2.2 <i>Utredningsplikt</i>	13
	5.3 Säkerheter	14
	5.3.1 <i>Allmänt</i>	14
	5.3.2 <i>Realisering av säkerheter och indrivning av betalning från borgensman</i>	14
	5.4 Kunders rätt till grundläggande banktjänster	15
	5.5 Inlåning	15
6	Uppföranderegler för tillhandahållande av investeringstjänster	17
	6.1 Tillämpningsområde	17
	6.2 Incitament (<i>inducements</i>)	17
	6.3 Informationsskyldighet	19
	6.3.1 <i>Allmänna lämplighetskrav för informationen till icke-professionella kunder</i>	19
	6.3.2 <i>Allmän informationsskyldighet</i>	20
	6.3.3 <i>Information som ska lämnas till icke-professionella kunder</i>	21
	6.3.4 <i>Information som ska lämnas till professionella kunder</i>	25
	6.4 Inhämtande eller begäran av kundupplysningar (utredningsplikt)	25
	6.4.1 <i>Investeringsrådgivning och kapitalförvaltning</i>	25

6.4.2	<i>Andra investeringstjänster</i>	27
6.5	Rapportering till kunder	28
6.5.1	<i>Allmänt</i>	28
6.5.2	<i>Utförande av order (som inte avser kapitalförvaltning)</i>	28
6.5.3	<i>Kapitalförvaltning</i>	29
6.5.4	<i>Tillhandahållaren av investeringstjänsters särskilda rapporteringsskyldighet till icke-professionella kunder</i>	31
6.5.5	<i>Förvaring av kundmedel</i>	31
6.6	Bästa utförande av order (best execution)	32
6.6.1	<i>Utförande av order</i>	32
6.6.2	<i>Kapitalförvaltning och vidarebefordran av order</i>	35
6.7	Orderhantering	37
6.7.1	<i>Allmänt</i>	37
6.7.2	<i>Sammanläggning och fördelning av order</i>	38
7	Uppföranderegler för försäkringsverksamhet och försäkringsförmedling	39
7.1	Tillämpningsområde och definitioner	39
7.2	Informationsskyldighet	39
7.3	Inhämtande eller begäran av kundupplysningar vid tillhandahållande av sparlivförsäkring, pensionsförsäkring eller kapitaliseringsavtal	40
7.4	Dokumentering och förvaring av information	41
7.5	Information om försäkringstagarens tillskottsplikt	41
7.6	Försäkringsmäklarens informationsskyldighet	42
8	Uppföranderegler för tillhandahållande av betaltjänster	44
8.1	Tillämpningsområde	44
8.2	Informationsskyldighet	44
8.3	Betalningsinstrument	45
8.4	Återkallelse av betalningar	46
8.5	Kreditering av betalningar på konto	46
9	Rapportering till Finansinspektionen	48
10	Övergångsbestämmelser och ikraftträdande	49
11	Upphävda föreskrifter och anvisningar	50
12	Ändringshistoria	51

1 Tillämpningsområde

1.1 Tillämpningsområde *(Utfärdat 7.7.2014, gäller från 22.7.2014)*

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande tillsynsobjekt enligt 4 § i lagen om Finansinspektionen:

- kreditinstitut
- värdepappersföretag
- fondbolag som bedriver sådan verksamhet som avses i 5 § 2 mom. i lagen om placeringsfonder (48/1999)
- AIF-förvaltare som bedriver sådan verksamhet som avses i 3 Kap. 2 § 2 mom. och 3 § i lagen om förvaltare av investeringsfonder (162/2014)
- försäkringsbolag
- försäkringsföreningar
- betalningsinstitut och
- filialer i Finland till utländska kreditinstitut, värdepappersföretag och försäkringsbolag med auktorisation i någon annan än en EES-stat.

Föreliggande föreskrifter och anvisningar tillämpas även på följande andra finansmarknadsaktörer som avses i 5 § i lagen om Finansinspektionen:

- försäkringsförmedlare
- utländska försäkringsförmedlare.

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas vidare på filialer i Finland till utländska EES-tillsynsobjekt och på utländska tillsynsobjekt som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial enligt 6 § i lagen om Finansinspektionen:

- utländska kreditinstitut
- utländska värdepappersföretag
- utländska fondbolag som bedriver sådan verksamhet som avses i 5 § 2 moment i lagen om placeringsfonder
- utländska försäkringsbolag
- utländska betalningsinstitut.

Föreskrifterna och anvisningarna tillämpas inte på sådana EES-tillsynsobjekt enligt 6 § i lagen om Finansinspektionen som tillhandahåller investeringstjänster i Finland utan att etablera filial.

2 Regelverk och internationella rekommendationer

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande lagar och förordningar:

- kreditinstitutslagen (121/2007)
- lagen om borgen och tredjemanspant (361/1999)
- handelsbalken (3/1734)
- lagen om investeringstjänster (747/2012)
- lagen om placeringsfonder (48/1999)
- lagen om försäkringsavtal (543/1994)
- försäkringsbolagslagen (521/2008)
- lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995)
- lagen om försäkringsföreningar (1250/1987)
- lagen om försäkringsförmedling (570/2005)
- lagen om betalningsinstitut (297/2010)
- lagen om utländska betalningsinstituts verksamhet i Finland (298/2010)
- betaltjänstlagen (290/2010)
- konsumentskyddslagen (38/1978)
- Statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal (789/2010)
- Justitieministeriets förordning om den effektiva räntan på konsumentkrediter (824/2010)
- Justitieministeriets förordning om information om livförsäkring (177/2011).

2.2 Europeiska unionens förordningar

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande EU-förordningar som är direkt tillämpliga:

- Kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 (32006R1287) av den 10 augusti 2006 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller dokumenteringsskyldigheter för värdepappersföretag, transaktionsrapportering, överblickbarhet på marknaden, upptagande av finansiella instrument till handel samt definitioner för tillämpning av det direktivet (Text av betydelse för EES) (EUT L 241, 2.9.2006, s. 1–25) (nedan kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006)
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009

2.3 Europeiska unionens direktiv

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande EU-direktiv:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG (32006L0048) av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (Text av betydelse för EES) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1–200)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG (32008L0048) av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66–92)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG (32002L0065) av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiv 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16–24)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG (32005L0029) av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EY och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga marknadsmetoder) (Text av betydelse för EES) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22–39)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG (32004L0039) av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG (EUT L 145, 30.4.2004, s. 1–44) (nedan direktivet om marknader för finansiella instrument)
- Kommissionens direktiv 2006/73/EG (320060073) av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (Text av betydelse för EES) (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26–58) (nedan kommissionens genomförandedirektiv till direktivet om marknader för finansiella instrument)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG (32009L0065) av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (Text av betydelse för EES) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32–96) (nedan fondföretagsdirektivet)

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG (32002L0083) av den 5 november 2002 om livförsäkring (EGT L 345, 19.12.2002, s. 1–51)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/92/EG (32002L0092) av den 9 december 2002 om försäkringsförmedling (EGT L 9, 15.1.2003, s. 3–10)
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG (32007L0064) av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG (Text av betydelse för EES) (EUT L 319, 5.12.2007, s. 1–36).

2.4 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter baserar sig på följande bestämmelser:

- 10 kap 15 § 1–4 punkten i lagen om investeringstjänster
- 43 § i lagen om försäkringsförmedling.

2.5 Internationella rekommendationer

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande riktlinjer och rekommendationer från Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (ESMA) och rekommendationer och riktlinjer från Europeiska värdepappersmarknadskommittén (CESR) som enligt beslut av CESR:s efterträdare (ESMA) ska fortsätta att gälla oförändrade:

- ESMA:s riktlinjer om vissa aspekter av lämplighetskraven i MiFID (ESMA/2012/387)
- CESR: Inducements under MiFID, CESR/07-228b (rekommendation om incitament)
- CESR: Best Execution under MiFID, Questions and Answers, CESR/07-320 (bästa utförande av order)

ESMA:s riktlinjer och rekommendationer finns på finanssivalvonta.fi och på ESMA:s webbplats på www.esma.europa.eu.

På www.esma.europa.eu finns även ESMA:s tolkningar av regelverken (Q&A).

3 Syfte

- (1) Syftet med uppförandereglerna för kundrelationer är att se till att uppförandet är förenligt med god sed och därigenom öka kundernas förtroende för tjänsteleverantörernas och finansmarknadens verksamhet. Det viktigaste målet med reglerna är att ge kunderna möjlighet att fatta sina beslut om finansiella tjänster på basis av tillräcklig och väsentlig information och att tillvarata kundernas intressen vid tillhandahållandet av tjänsterna.
- (2) Med dessa föreskrifter och anvisningar syftar Finansinspektionen till att
  - klart och samlat ta upp Finansinspektionens bestämmelser och anvisningar för tillhandahållande av finansiella tjänster
  - vägleda tjänsteleverantörerna att i alla lägen tillvarata kundens intressen och tillämpa förfaranden som är förenliga med god sed
  - vägleda tjänsteleverantörerna om uppfyllande av utredningsplikten och informationsskyldigheten och om andra uppföranderegler till de delar tillräcklig vägledning inte finns att tillgå i lagstiftningen
  - i enlighet med sin lagstadgade rätt meddela föreskrifter genomföra bestämmelserna i kommissionens genomförandedirektiv till direktivet om marknader för finansiella instrument (2006/73/EG) vad gäller obligatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet.
- (3) Ett ytterligare syfte är att informera de finansiella tjänsteleverantörerna om de riktlinjer och rekommendationer från ESMA och dess föregångare CESR, som de bör beakta i sin verksamhet.
- (4) Avsikten är även att påminna om Finansinspektionens och konsumentombudsmannens parallella befogenheter att övervaka de förfaranden som riktar sig till konsumenterna.

4 God sed vid tillhandahållande av finansiella tjänster

ANVISNING (styckena 1–2)

- (1) God sed upprätthåller och främjar förtroendet för finansmarknaden och funktionssäkerheten, öppenheten och likabehandlingen på finansmarknaden. God sed innebär att leverantören av finansiella tjänster
- handlar hederligt, opartiskt och kompetent i kundens bästa intresse
  - vid behov inhämtar tillräckliga upplysningar från kunderna om deras ekonomiska ställning och deras målsättning med de finansiella tjänsterna
  - lämnar kunderna relevant information till stöd för beslutsfattandet, till exempel information om leverantören av finansiella tjänster, omfattningen av tjänsterna, kostnaderna eller debiteringsgrunderna för tjänsterna och väsentliga risker med tjänsterna
  - följer alla bestämmelser som är tillämpliga på verksamheten och de inneboende principerna i bestämmelserna
  - följer den självreglering som allmänt tillämpas inom respektive bransch.
- (2) Principerna om god sed får tillämpas med hänsyn till arten av den finansiella tjänsten och kundens kännedom om finansmarknaden och den aktuella kundkategorin.

5 Uppföranderegler för tillhandahållande av kreditinstitutstjänster

5.1 Tillämpningsområde

- (1) Detta avsnitt tillämpas på finländska kreditinstitut, utländska kreditinstituts filialer i Finland och utländska EES-kreditinstitut som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial. Om dem används i detta avsnitt beteckningen *kreditinstitut*, med undantag för avsnitt 5.4 och 5.5 där beteckningen *inlåningsbank* används.
- (2) Avsnittet (med undantag för avsnitt 5.4) tillämpas på kreditinstitutets kundrelationer där kunderna är konsumenter och på kundrelationer där kunderna är småföretag jämförbara med konsumenter.
- (3) Ett kreditinstitut som anlitar ombud för att tillhandahålla kreditinstitutstjänster sörjer för att ombudet följer dessa anvisningar i sin verksamhet.
- (4) Anvisningarna för tillhandahållande av såväl kreditinstituts som betalningsinstituts betaltjänster ingår i kapitel 8.

5.2 Utlåning

5.2.1 Informationsskyldighet

- (5) I 7 kap. i konsumentskyddslagen ingår bestämmelser om informationsskyldigheten beträffande konsumentkrediter, såsom kreditgivarens skyldighet att i god tid innan kreditavtalet ingås i varaktig form på blanketten *Standardiserad europeisk kreditinformation* ge kunden den information som föreskrivs i lagen.
- (6) Enligt 7 kap. 13 § i konsumentskyddslagen är kreditgivaren skyldig att handla ansvarsfullt vid kreditgivningen. Innan kreditavtalet ingås ska kunden bland annat få tillräckliga och klara uppgifter för att kunna bedöma om krediten är lämplig för hans eller hennes behov och ekonomiska situation. I händelse av försenad betalning ska kunden ges information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informeras om hur situationer med betalningsförmåga kan skötas. Kreditgivaren ska förhålla sig ansvarsfullt till betalningsarrangemangen.

ANVISNING (styckena 7-8)

(7) Enligt Finansinspektionens tolkning innebär bestämmelsen i 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten i konsumentskyddslagen att kreditinstitutet innan kreditavtalet ingås ska lämna sina kunder tillräckliga upplysningar åtminstone om följande:

- olika lånealternativ
- centrala lånevillkor och egenskaper
- räntealternativ och räntestruktur
- risker till följd av föränderliga ekonomiska faktorer som är beroende på låneavtalets längd (t.ex. risker med långa bolån till rörlig ränta och med eventuell räntehöjning)
- skatteeffekter (t.ex. rätten till skatteavdrag för räntekostnader, läget för personer som köper sin första bostad) och eventuella statliga stödformer speciellt i fråga om bolån (t.ex. statsborgen)
- eventuella särskilda konsekvenser av lånet för kunden, som information om effekterna av olika amorteringsalternativ, och
- påföljder för kunden vid betalningsförsummelse.

(Utfärdade 27.5.2014, gäller från 9.6.2014)

(8) Enligt Finansinspektionens tolkning avses med 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten i konsumentskyddslagen att speciell noggrannhet ska iaktas vid att kunden ges upplysningarna och att informationen förklaras för kunden, särskilt när erbjudandet till kunden gäller en ny eller komplex kreditprodukt eller en kredit som är stort till beloppet, har en lång löptid, eller när lånet innehåller exceptionella egenskaper för kunden, till exempel återbetalning av kapitalet i en enda betalning.

(Utfärdade 27.5.2014, gäller från 9.6.2014)

5.2.2 Utredningsplikt

(9) Enligt 7 kap. 14 § i konsumentskyddslagen ska kreditgivaren innan kreditavtalet ingås bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet. Bedömningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens inkomster och övriga ekonomiska omständigheter.

(Utfärdade 27.5.2014, gäller från 9.6.2014)

ANVISNING (styckena 10-11)

(10) Finansinspektionen rekommenderar kreditinstitutet att innan ett kreditavtal ingås tillsammans med kunden bedöma om ränte- och amorteringskostnaderna kan växa sig för stora på grund av ändrade förhållanden, t.ex. ändringar i kundens ekonomi eller högre referensränta för lånet.

(Utfärdade 27.5.2014, gäller från 9.6.2014)

(11) Finansinspektionen har meddelat föreskrifter och anvisningar om hantering av kreditrisker i standard 4.4a och om kundidentifiering och kundkännedom i standard 2.4.

5.3 Säkerheter

5.3.1 Allmänt

- (12) Bestämmelser om kreditgivarens skyldigheter beträffande säkerheter ingår i handelsbalken och i lagen om borgen och tredjemanspant.
- (13) 10 kap. 14 § 1 mom. i handelsbalken och 12 § 1 och 2 mom. i lagen om borgen och tredjemanspant innehåller bestämmelser om kreditgivarens skyldighet att lämna information till pantsättaren eller borgensmannen som är en fysisk person eller enskild borgensman, innan pantsättningsförbindelsen ingås eller borgen ställs.

ANVISNING (styckena 14–15)

- (14) Finansinspektionen rekommenderar kreditinstitutet att beakta säkerhetsställarnas ekonomiska säkerhet när säkerhetsförbindelser ingås.
- (15) Finansinspektionen rekommenderar att den som ställt en tredjemanssäkerhet dessutom informeras om möjligheten att begränsa sitt ansvar.

5.3.2 Realisering av säkerheter och indrivning av betalning från borgensman

- (16) Enligt 10 kap. 2 § 4 mom. i handelsbalken ska också pantägarens intressen beaktas när en pant säljs.

ANVISNING (STYCKENA 17–18)

- (17) Finansinspektionen rekommenderar kreditinstitutet, om det måste realisera säkerheter eller driva in en betalning från en borgensman, att genomföra detta på ett sätt som är så ändamålsenligt som möjligt och orsakar parterna så små olägenheter som möjligt.
- (18) Finansinspektionen rekommenderar kreditinstitutet att realisera säkerheter enligt följande principer om inte efterlevnaden av dem äventyrar säkerhetstagarens ställning:
- om säkerhet ställs av gäldenären och en utomstående, ska i första hand den säkerhet som ställts av gäldenären realiseras
  - om avsikten är att panter eller garantier från flera parter ska utgöra säkerhet för lånet, kan en överenskommelse träffas då säkerheterna ställs att förfarandet vid en eventuell realisering om möjligt bestäms genom uppgörelse. Om en uppgörelse inte kan nås, får säkerhetstagaren välja realiseringsordningen om inget annat följer av lagstiftningen
  - vid realiseringen ska fordrans storlek i förhållande till värdet på den ställda säkerheten beaktas, så att en värdefull säkerhet inte realiseras för en liten fordran
  - finansiella instrument som ställts som säkerhet bör om möjligt säljas på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform eller vid motsvarande handel i ett annat land
  - vid realisering av säkerheter, särskilt om de är finansiella instrument, bör kundens eventuella önskemål om realiseringsordningen följas.

5.4 Kundens rätt till grundläggande banktjänster

- (19) Bestämmelser om inlåningsbankens kunders rätt till grundläggande banktjänster ingår i 134 § i kreditinstitutslagen. Enligt denna paragraf får en inlåningsbank endast av vägande skäl vägra att öppna vanliga inlåningskonton och bevilja instrument för användning av kontot eller vägra att sköta ett betaltjänstuppsdrag för en fysisk person som lagligen vistas i en EES-stat. Kunden ska underrättas om orsaken till vägran, om inget annat följer av lagen.

ANVISNING (styckena 20–21)

- (20) Enligt Finansinspektionens tolkning innebär 134 § i kreditinstitutslagen att inlåningsbanker bland annat är skyldiga att för fysiska personer som lagligen vistas i en EES-stat öppna vanliga inlåningskonton för allmän betalningsförmedling¹. Inlåningsbanker är skyldiga att bevilja kunderna förutom inlåningskonto även sådana betalkort som kan användas för grundläggande banktjänster och med vilka övertrassering av kontot inte är möjlig. De grundläggande banktjänsterna omfattar även betalningsförmedling.
- (21) Enligt Finansinspektionens tolkning innebär 134 § i kreditinstitutslagen att kundens rätt till grundläggande banktjänster inte ska urholkas i praktiken genom till exempel oskälig och diskriminerande prissättning².

5.5 Inlåning

- (22) Enligt 125 § 1 mom. i kreditinstitutslagen ska ett kreditinstitut i sin marknadsföring ge kunden all den information om de marknadsförda nyttigheterna som kan ha betydelse för kundens beslut om dem.
- (23) Enligt 108 § 1 mom. i kreditinstitutslagen ska inlåningsbanker informera sina insättare om skyddet för deras tillgodohavanden via insättningsgarantifonden eller motsvarande annat skydd samt om ändringar i tidigare uppgifter. Enligt 2 mom. i paragrafen ska inlåningsbanken ge den information som avses i 1 mom. också på de officiella språken i sina filialers etableringsländer.

ANVISNING (styckena 24–26)

- (24) Finansinspektionen rekommenderar inlåningsbankerna att lämna sina kunder tillräcklig information om olika inlåningskonton, centrala kontovillkor och kontokostnader.
- (25) Finansinspektionen rekommenderar att innan inlåningsavtalet ingås lämnaskunden tillräcklig information om alla detaljerna i avtalet. Information bör lämnas åtminstone om följande:
- räntealternativ och räntestruktur, till exempel:
    - räntesättning
    - räntebeloppet/ränteprocenten när avtal ingås, beräkning av räntan, gällande referensränta, räntebindningstid och räntebetaldningsdag

¹ EKUB 25/2002 rd, s. 3.

² RP 33/2002 rd, s. 84.

- årsränta (ränta p.a.)
- om avkastningen eller räntan på kontot har bundits till ett annat instrument, såsom en aktiekorg eller ett aktieindex, bör kunden informeras om hur avkastningen eller räntan bestäms
- om maximi- eller minimiränteklausuler eller step-up används i avtalet, bör kunden informeras om deras betydelse
- ömsesidiga villkor för uppsägning av avtalet samt möjligheten att säga upp ett avtal om tidsbunden inlåning före förfallodagen och vilka avgifter och andra kostnader detta orsakar kunden
- alla kostnader som avtalet medför
- avtalets skatteeffekter (t.ex. beskattning av räntan eller avkastningen)
- eventuella uttagsgränser eller andra gränser för användning av kontot.

(26) Finansinspektionen rekommenderar att ett kontoutdrag sänds till kontohavaren gratis en gång per kalenderår om inget annat avtalats. Detta gäller inte inlåningskonton enligt betaltjänstlagen. Av kontoutdraget bör alla transaktioner sedan föregående kontoutdrag framgå.

6 Uppföranderegler för tillhandahållande av investeringstjänster

6.1 Tillämpningsområde

- (1) Detta avsnitt tillämpas på värdepappersföretag, kreditinstitut och fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster, filialer till utländska värdepappersföretag, kreditinstitut och fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster samt värdepappersföretag och fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster med auktorisation i stater utanför EES som tillhandahåller investeringstjänster i Finland utan att etablera filial. Om dem används i detta avsnitt beteckningen *tillhandahållare av investeringstjänster*.
- (2) Föreskrifterna och anvisningarna tillämpas inte på tillhandahållande av investeringstjänster för godtagbara motparter enligt lagen om investeringstjänster.
- (3) Föreskrifterna och anvisningarna tillämpas också på gränsöverskridande investeringstjänster som finländska tillhandahållare av investeringstjänster tillhandahåller i ett annat land från Finland.
- (4) En tillhandahållare av investeringstjänster som anlitar ombud för att tillhandahålla investeringstjänster ansvarar för att ombudet följer dessa föreskrifter och sörjer för att ombudet iakttar dessa anvisningar i sin verksamhet.
- (5) I Föreskrifter och anvisningar 6/2013 *Erbjudande och börsnotering av värdepapper* behandlas dessutom uppföranderegler för erbjudande eller emissionsordnande av värdepapper.

6.2 Incitament (*inducements*)

- (6) Enligt 10 kap. 2 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster får ett värdepappersföretag i samband med att det tillhandahåller investeringstjänster och sidotjänster inte betala avgifter, arvoden eller andra förmåner till tredje part eller dennes representant och inte heller ta emot avgifter, arvoden eller andra förmåner av tredje part eller av dennes representant, utom i det fall att
  - kunden innan investerings- eller sidotjänsten tillhandahålls har fått heltäckande och tydlig information om avgifternas, arvodenas och de andra förmånernas karaktär och belopp eller om deras grunder, och
  - syftet med avgifterna, arvoden eller de andra förmånerna är att förbättra kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls kunden och betalningen av dem inte strider mot kundens intressen.

- (7) Enligt 10 kap. 2 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster kan informationen om betalda eller mottagna avgifter, arvoden och andra förmåner ges till kunden som en sammanfattning.
- (8) Enligt 10 kap. 15 § 1 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om avgifter, arvoden och andra förmåner som ska betalas till eller tas emot av tredje part i samband med tillhandahållandet av investeringstjänster och sidotjänster och om de krav som ställs på informationen till kunderna.

FÖRESKRIFT (stycke 9)

- (9) Det som sägs i 10 kap. 2 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster gäller inte sedvanliga avgifter vid tillhandahållande av tjänster, såsom avgifter för handel, förvaring eller avveckling eller lagstadgade avgifter, som till följd av sin art inte kan leda till intressekonflikter.

ANVISNING (styckena 10–14)

- (10) Med avseende på mottagande av incitament betraktas enligt Finansinspektionens tolkning som tredje part enligt 10 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster också ett företag inom samma koncern som tillhandahållaren av investeringstjänster³.
- (11) Om tillhandahållaren av investeringstjänster får provision från en tredje part (t.ex. ett fondbolag) för t.ex. investeringsrådgivning eller spridning av allmänna investeringsrekommendationer, kan dessa enligt Finansinspektionens tolkning med stöd av 10 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten i lagen om investeringstjänster anses förbättra kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls kunderna om mottagandet av provision inte leder till att investeringsrådgivningen eller de allmänna investeringsrekommendationerna blir partiska. Också de övriga kriterierna i 10 kap. 2 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster måste uppfyllas innan provision är tillåten.⁴
- (12) Om tillhandahållaren av investeringstjänster ger kunden en sammanfattning av informationen om avgifter, arvoden eller andra förmåner som ska betalas till eller tas emot av tredje part, bör sammanfattningen enligt Finansinspektionens tolkning med stöd av 10 kap. 2 § 2 mom. 1 punkten i lagen om investeringstjänster innehålla tillräcklig och entydig information så att kunden förstår vilken investerings- eller sidotjänst eller vilket finansiellt instrument avgiften eller arvodet gäller och så att kunden med hjälp av informationen kan fatta ett välgrundat beslut. Endast ett konstaterande att avgifter eller arvoden tas emot eller betalas anses inte vara tillräckligt.⁵
- (13) ESMA:s föregångare CESR har i en rekommendation till sina medlemmar (Inducements under MiFID) lämnat sin syn på innehållet i bestämmelserna om incitament och gett några exempel för att klargöra bestämmelsernas syfte. Finansinspektionen rekommenderar de sammanslutningar som omfattas av detta kapitel att följa dessa rekommendationer.

³ CESR:s rekommendation *Inducements under MiFID (CESR/07-228b)*, s. 6.

⁴ Skäl 39 i ingressen till kommissionens direktiv och CESR:s rekommendation *Inducements under MiFID (CESR/07-228b)*, s. 10.

⁵ CESR:s rekommendation *Inducements under MiFID (CESR/07-228b)*, s. 11.

- (14) Hanteringen av intressekonflikter i tillhandahållarna av investeringstjänsters verksamhet behandlas också i standard 1.3 om intern styrning och organisation av verksamheten.

6.3 Informationsskyldighet

6.3.1 Allmänna lämplighetskrav för informationen till icke-professionella kunder

- (15) Enligt 10 kap. 2 § 4 mom. i lagen om investeringstjänster får investeringstjänster och sidotjänster inte marknadsföras med osann eller vilseledande information. Av marknadsföringen ska framgå dess kommersiella syfte. Enligt 10 kap. 15 § 1 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om de krav som ställs på informationen till kunderna.

FÖRESKRIFT (stycke 16)

- (16) Tillhandahållarna av investeringstjänster ska se till att all information (inklusive reklam och annan marknadsföring) som de lämnar till icke-professionella kunder eller vars sannolika mottagare är icke-professionella kunder i tillämpliga delar uppfyller kraven enligt styckena 18–27.

ANVISNING (stycke 17)

- (17) Vid tillämpningen av föreskrifterna i detta avsnitt får tillhandahållaren av investeringstjänster enligt Finansinspektionens tolkning bland annat ta hänsyn till den aktuella marknadsföringsåtgärdens särdrag. En enskild reklam behöver till exempel inte uppfylla alla krav i styckena 19–27.⁶

FÖRESKRIFT (styckena 18–28)

- (18) Informationen ska innehålla tillhandahållaren av investeringstjänsters namn.
- (19) Informationen ska vara korrekt och får inte framhäva några potentiella fördelar med en investeringstjänst eller ett finansiellt instrument utan att samtidigt ge en saklig och klar bild av eventuella risker i sammanhanget.
- (20) Tillräcklig information ska lämnas och läggas fram på ett sådant sätt att en omsorgsfull person i målgruppen eller den sannolika mottagargruppen för informationen sannolikt förstår den.
- (21) Viktiga omständigheter, argument eller varningar i informationen får inte döljas eller bagatelliseras.
- (22) Om informationen avser en särskild skattebehandling ska det samtidigt klart anges att skattebehandlingen beror på varje kunds individuella omständigheter och att den kan förändras i framtiden.
- (23) I informationen får inte Finansinspektionens namn eller namnet på någon annan tillsynsmyndighet användas på ett sådant sätt att det skulle kunna tolkas som ett tecken på

⁶ Skäl 46 i ingressen till kommissionens direktiv.

att Finansinspektionen eller någon annan myndighet rekommenderar eller godkänner tillhandahållaren av investeringstjänsters produkter eller tjänster.

- (24) Det som sagts i föregående stycke tillämpas inte i situationer där Finansinspektionen godkänner prospekt för värdepapper enligt 4 kap. i värdepappersmarknadslagen eller fondstadgar enligt lagen om placeringsfonder.
- (25) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska se till att information som ingår i dess marknadsföringsmaterial överensstämmer med den information som lämnas till kunder vid tillhandahållande av investerings- och sidotjänster.
- (26) Om tillhandahållaren av investeringstjänster marknadsför ett finansiellt instrument, en investeringstjänst eller en sidotjänst genom
- att erbjuda sig att ingå avtal om dem med en person som svarar på en marknadsföringsannons eller inbjuda till att ge erbjudande att ingå avtal om dem och
  - i marknadsföringsannonsen ange svarsformer som direkt leder till att avtal ingås
- ska marknadsföringsannonsen i tillämpliga delar innehålla sådan information som anges i avsnitt 6.3.3 och som är relevant för erbjudandet eller inbjudan.
- (27) Stycke 26 tillämpas emellertid inte om personen för att svara på erbjudandet eller inbjudan måste konsultera andra dokument som innehåller den aktuella informationen.
- (28) Frågor som gäller marknadsföring av investerings- och sidotjänster och finansiella instrument tas också upp i Föreskrifter och anvisningar 15/2013 *Marknadsföring av finansiella tjänster och produkter*.

6.3.2 Allmän informationsskyldighet

- (29) I 10 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster ingår bestämmelser om tillhandahållarna av investeringstjänsters allmänna informationsskyldighet. Vidare föreskrivs informationsskyldighet avseende bland annat klassificering av kunder (10 kap. 1 §) och verksamhetsprinciperna för utförande av kundorder (10 kap. 6 §).
- (30) Enligt 10 kap. 5 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster ska värdepappersföretag informera icke-professionella kunder om avtalsvillkoren för investeringstjänster eller sidotjänster samt ge tillräcklig information om värdepappersföretaget och de tjänster som ska tillhandahållas. Informationen om villkoren och den övriga informationen ska ges i god tid innan avtalet ingås och innan kunden tillhandahålls tjänster, om detta sker vid en tidigare tidpunkt. Enligt 2 mom. i samma paragraf ska värdepappersföretaget vidare i god tid innan en investeringstjänst eller en sidotjänst tillhandahålls ge en icke-professionell kund tillräcklig information om bland annat värdepappersföretaget och om de tjänster som det tillhandahåller, arten av de finansiella instrument som tjänsterna avser och om de risker som är förknippade med dem, hur kundmedlen förvaras och om risker som är förknippade med förvaringen och de kostnader och arvoden som är förknippade med tjänsterna. Enligt 10 kap. 15 § 3 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om information som ska ges kunder om de risker som är förenade med förvaringen av kundmedel och om annan information som ska ges kunder samt om informationsförfarandet.

ANVISNING (stycke 31)

- (31) Enligt Finansinspektionens tolkning ska tillhandahållaren av investeringstjänster ge informationen i god tid så att kunden har skälig tid att sätta sig in i informationen och förstå särdragen i de investeringstjänster eller finansiella instrument som erbjuds⁷.

FÖRESKRIFT (stycke 32)

- (32) I avsnitt 6.3.3 lämnas närmare föreskrifter och anvisningar om innehållet i den informationsskyldighet som beskrivs i stycke 30 och som gäller om tillhandahållaren av investeringstjänsters kund är en icke-professionell kund. I avsnitt 6.3.4 lämnas föreskrifter om tillhandahållaren av investeringstjänsters informationsskyldighet till professionella kunder.

6.3.3 Information som ska lämnas till icke-professionella kunder

6.3.3.1 Information om tillhandahållaren av investeringstjänster och de tjänster som denne tillhandahåller

FÖRESKRIFT (styckena 33-37)

- (33) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska i tillämpliga delar ge icke-professionella kunder följande allmänna information:
- a) tillhandahållaren av investeringstjänsters namn och adress samt andra kontaktuppgifter
  - b) det språk som kunden kan använda i sina kontakter med tillhandahållaren av investeringstjänster och det språk som används i dokumentation och övrig information från tillhandahållaren av investeringstjänster
  - c) kommunikationsformerna för kontakterna mellan tillhandahållaren av investeringstjänster och kunden samt vid behov också för översändning och mottagande av order
  - d) uppgift om att tillhandahållaren av investeringstjänster har verksamhetstillstånd samt namn på och adress till den behöriga tillståndsmyndigheten
  - e) uppgift om eventuella anknutna ombud som tillhandahållaren av investeringstjänster anlitar vid tillhandahållandet av tjänster och uppgift om i vilken medlemsstat ombudet är registrerat
  - f) uppgift om vilka slags rapporter om tjänsterna som tillhandahållaren av investeringstjänster tillhandahåller kunden och hur ofta och när rapporterna lämnas
  - g) om tillhandahållaren av investeringstjänster innehar kunders finansiella instrument eller medel ska tillhandahållaren av investeringstjänster ge en sammanfattning av de åtgärder som den vidtar vid hanteringen av dessa och informera om det system för investerarskydd eller insättningsgaranti som tillhandahållaren av investeringstjänster hör till
  - h) en sammanfattad beskrivning av de riktlinjer enligt avsnitt 5.9 i standard 1.3 om intern styrning och organisation av verksamheten som tillhandahållaren av investeringstjänster tillämpar i hanteringen av intressekonflikter.

⁷ RP 43/2007 rd, s. 93, och skäl 48 i kommissionens direktiv.

- (34) Bestämmelserna om anknutna ombud i direktivet om marknader för finansiella instrument gäller inte fondbolag som tillhandahåller investeringstjänster och stycke 33 e tillämpas således inte på dem.
- (35) Tillhandahållaren av investeringstjänster måste på begäran lämna icke-professionella kunder ytterligare information om de riktlinjer som avses i stycke 33 h.
- (36) Om tillhandahållaren av investeringstjänster avser att tillhandahålla icke-professionella kunder kapitalförvaltning som investeringstjänst ska tillhandahållaren av investeringstjänster utöver vad som föreskrivs i styckena 33 och 35 i lämpliga delar lämna kunden följande information:
- a) uppgifter om metod och frekvens för värderingen av de finansiella instrumenten i kundportföljen
  - b) uppgifter om eventuell utläggning av förvaltningen av alla eller delar av de finansiella instrumenten eller medlen i kundportföljen
  - c) en specificering av de eventuella referensvärden (benchmark) som kundportföljens utveckling ska jämföras med
  - d) de typer av finansiella instrument som kan ingå i kundportföljen och de typer av transaktioner som kan genomföras med instrumenten, inkl. eventuella begränsningar
  - e) uppgifter om förvaltningsmålen för portföljen, den risknivå som ska gälla för förvaltarens handlingsutrymme och eventuella begränsningar av handlingsutrymmet.
- (37) En tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller icke-professionella kunder kapitalförvaltning som investeringstjänst ska använda en lämplig metod för värdering och jämförelse (t.ex. referensavkastning) som utgår från kundens investeringsmål och de finansiella instrument som ingår i kundportföljen, så att kunden ska kunna bedöma resultatet av portföljförvaltningen.

6.3.3.2 Information om arten av de finansiella instrumenten och de risker som är förknippade med dem

FÖRESKRIFT (styckena 38–43)

- (38) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska ge icke-professionella kunder en allmän beskrivning av arten av de finansiella instrument som tjänsten avser och de risker som är förknippade med dem. Beskrivningen ska ta upp arten av de finansiella instrument som berörs och typiska risker i samband med dem i tillräcklig detalj, så att kunden kan fatta välgrundade investeringsbeslut.
- (39) Beskrivningen av riskerna med det finansiella instrumentet ska beroende på arten av det finansiella instrumentet och kundens sakkunskap och investeringserfarenhet i tillämpliga delar omfatta följande:
- a) de risker som är förenade med denna art av finansiella instrument, däribland en förklaring av hävstångseffekten (*leverage*) och dess konsekvenser samt risken för att förlora hela investeringen
  - b) omfattningen av prisförändringarna (prisvolatiliteten) för denna art av finansiella instrument och eventuella likviditetsbegränsningar för densamma

- c) uppgift om kunden till följd av transaktioner i denna art av finansiella instrument kan ådra sig andra ekonomiska åtaganden eller förpliktelser utöver kostnaden för förvärvet av densamma
- d) marginalsäkerhetskrav och liknande skyldigheter som är tillämpliga på denna art av finansiella instrument.

- (40) Om riskerna i samband med ett finansiellt instrument som består av två eller flera olika finansiella instrument eller tjänster sannolikt är större än riskerna i samband med de enskilda delarna ska tillhandahållaren av investeringstjänster tillhandahålla en lämplig beskrivning av instrumentets delar och ange på vilket sätt denna samverkan ökar riskerna.
- (41) Om tillhandahållaren av investeringstjänster tillhandahåller en icke-professionell kund information om ett finansiellt instrument som omfattas av ett aktuellt erbjudande till allmänheten och om det har offentliggjorts ett prospekt enligt 4 kap. i värdepappersmarknadslagen eller ett prospekt som godkänts i någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, ska tillhandahållaren av investeringstjänster meddela kunden var prospektet finns tillgängligt för allmänheten.
- (42) Vad gäller finansiella instrument som täcks av en säkerhet från en tredje part ska tillhandahållaren av investeringstjänster tillhandahålla en icke-professionell kund tillräcklig information om säkerhetsställaren och säkerheten så att kunden ska kunna bedöma säkerhetens betydelse.
- (43) Om det finansiella instrumentet är en fondandel eller en andel i ett utländskt fondföretag enligt fondföretagsdirektivet (2009/65/EG) anses ett faktablad enligt direktivet utgöra tillräcklig information om det finansiella instrumentet och de risker som är förknippade med instrumentet.

6.3.3.3 Information om hur kundmedlen förvaras och risker som är förknippade med dem

FÖRESKRIFT (styckena 44–51)

- (44) Om tillhandahållaren av investeringstjänster innehar finansiella instrument eller medel för en icke-professionell kunds räkning ska information enligt styckena 45–50 tillhandahållas kunden i tillämpliga delar.
- (45) Om tillhandahållaren av investeringstjänster kan förvara en icke-professionell kunds finansiella instrument eller medel hos en tredje part ska kunden informeras om detta. Kunden ska också informeras om tillhandahållaren av investeringstjänsters ansvar enligt tillämplig lagstiftning för handlingar eller försummelser från den tredje partens sida. Dessutom ska kunden informeras om följderna för kunden om den tredje parten blir insolvent.
- (46) Om en icke-professionell kunds finansiella instrument kan förvaras av tredje part på ett samlingskonto (*omnibus account*) ska tillhandahållaren av investeringstjänster informera kunden om detta och om de risker som är förknippade med det.
- (47) Om en icke-professionell kunds finansiella instrument som förvaras av en tredje part inte enligt tillämplig lagstiftning kan identifieras separat från den tredje partens eller tillhandahållaren av investeringstjänsters egna finansiella instrument (t.ex. på ett separat

konto) ska tillhandahållaren av investeringstjänster informera kunden om detta och om typiska risker i samband med detta.

- (48) Om konton som innehåller finansiella instrument eller medel som tillhör en icke-professionell kund omfattas av lagstiftningen i en annan jurisdiktion än en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillhandahållaren av investeringstjänster informera kunden om detta och att kundens rättigheter med avseende på dessa finansiella instrument eller medel kan variera därefter.
- (49) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska informera icke-professionella kunder om förekomsten av och villkoren för säkerhetsrätter (t.ex. pant- eller retentionsrätt) eller kvittningsrätter som tillhandahållaren av investeringstjänster har med avseende på kundens finansiella instrument eller medel. Tillhandahållaren av investeringstjänster ska vid behov också informera kunden om att ett annat depåinstitut för de finansiella instrumenten eller medlen kan ha en säkerhets- eller kvittningsrätt avseende dessa.
- (50) Om tillhandahållaren av investeringstjänster genomför transaktioner för värdepappersfinansiering (bl.a. värdepapperslån och repor) enligt artikel 2 i kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006 med finansiella instrument som förvaras för en icke-professionell kunds räkning eller på annat sätt använder sådana finansiella instrument för egen räkning eller för en annan kunds räkning, ska tillhandahållaren av investeringstjänster i god tid innan instrumenten används tillhandahålla kunden skriftligen eller i annan varaktig form tydlig och fullständig information om
- sina skyldigheter och sitt ansvar avseende åtgärderna, däribland villkoren för att återlämna kundens finansiella instrument
  - riskerna med åtgärderna.
- (51) Frågor som gäller förvaring av kundmedel behandlas också i standard 1.3 om intern styrning och organisation av verksamheten.

6.3.3.4 Information om kostnader och provisioner

FÖRESKRIFT (styckena 52–54)

- (52) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska i tillämpliga delar ge icke-professionella kunder följande information om kostnader och provisioner:
- a) det totala pris som kunden ska betala för det finansiella instrumentet, investeringstjänsten eller sidotjänsten, däribland alla avgifter, provisioner och andra kostnader, samt skatter som ska betalas via tillhandahållaren av investeringstjänster eller, om ett exakt pris inte kan anges, beräkningsmetoden för det totala priset
- b) om en del av det totala pris som ska debiteras kunden betalas i eller utgör ett belopp i utländsk valuta, information om den berörda valutan och om tillämplig omräkningskurs och växlingskostnader
- c) uppgift om att det kan förekomma andra kostnader eller skatter för kunden i samband med transaktionerna med det finansiella instrumentet eller investeringstjänsten, som inte ska betalas via, eller är ålagda av, tillhandahållaren av investeringstjänster
- d) uppgift om att betalningsskyldigheten eller någon annan prestationsskyldighet (t.ex. leverans av finansiella instrument) som ålagts kunden har uppfyllts.

- (53) Avgifter och provisioner som debiteras kunden enligt stycke 52 a ska alltid specificeras.
- (54) Om det finansiella instrument som tjänsten gäller är en fondandel eller en andel i ett utländskt fondföretag enligt fondföretagsdirektivet (2009/65/EG) anses ett faktablad enligt direktivet som tillräcklig information om kostnader och provisioner för instrumentet till de delar det är fråga om kostnader och sammanhängande avgifter (t.ex. tecknings- och inlösningsavgifter) avseende placeringsfonden eller fondföretaget.

6.3.4 Information som ska lämnas till professionella kunder

- (55) Enligt 10 kap. 5 § 7 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag innan det ingår avtal med en professionell kund om en investeringstjänst eller sidotjänst med beaktande av kundens investeringserfarenhet ge denne tillräcklig information om den aktuella tjänsten, om arten av det finansiella instrument som tjänsten avser och om de risker som är förknippade med det finansiella instrumentet. Enligt 10 kap. 15 § 1 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om de krav som ställs på informationen till kunderna.

FÖRESKRIFT (styckena 56–57)

- (56) Den beskrivning som ges till kunden ska i tillämpliga delar innehålla den information som avses i styckena 38–39.
- (57) Om tillhandahållaren av investeringstjänster innehar finansiella instrument eller medel för en professionell kunds räkning ska information enligt styckena 48–49 tillhandahållas kunden i tillämpliga delar.

6.4 Inhämtande eller begäran av kundupplysningar (utredningsplikt)

6.4.1 Investeringsrådgivning och kapitalförvaltning

- (58) Enligt 10 kap. 4 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster ska värdepappersföretag som tillhandahåller investeringsrådgivning eller kapitalförvaltning såsom investeringstjänster innan tjänsterna tillhandahålls inhämta tillräckliga uppgifter om kundernas ekonomiska ställning, deras erfarenhet av och kunskaper om investering när det gäller de aktuella investeringstjänsterna eller finansiella instrumenten och deras investeringsmålsättningar för att kunna rekommendera lämpliga finansiella instrument och tjänster för dem. Enligt 10 kap. 15 § 2 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om de uppgifter som kunderna ska ombes ge och om förfarandet vid begäran om uppgifter.

FÖRESKRIFT (styckena 59–68)

- (59) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska inhämta den information från kunden som krävs för att förstå avgörande fakta om kunden och ha en rimlig grund för att med hänsyn till den tillhandahållna tjänstens art och omfattning kunna dra slutsatsen att den transaktion som investeringsrådgivningen eller kapitalförvaltningen avser uppfyller följande kriterier:
- a) transaktionen överensstämmer med kundens investeringsmål

- b) transaktionen är av ett sådant slag att kunden finansiellt är i stånd att ta de investeringsrisker med den som överensstämmer med investeringsmålen
- c) transaktionen är av ett sådant slag att kunden har nödvändig investeringserfarenhet och/eller -kunskap för att kunna förstå riskerna med den rekommenderade transaktionen eller förvaltningen av investeringsportföljen.
- (60) Tillhandahållaren av investeringstjänster behöver emellertid inte inhämta upplysningar om kundens investeringserfarenhet och -kunskap i fråga om sådana finansiella instrument och tjänster för vilka kunden är klassificerad som professionell kund.
- (61) Om tillhandahållaren av investeringstjänster tillhandahåller investeringsrådgivning som investeringstjänst till professionella kunder enligt 1 kap. 18 § 1–5 punkten i lagen om investeringstjänster kan tillhandahållaren av investeringstjänster anta att kunden finansiellt är i stånd att ta de investeringsrisker med den rekommenderade transaktionen som överensstämmer med kundens investeringsmål.
- (62) Informationen om kundens finansiella ställning ska i tillämpliga delar innehålla uppgifter om
- källan till och storleken på kundens normala inkomst
  - kundens tillgångar, däribland likvida medel, investeringar och fastigheter
  - kundens normala ekonomiska åtaganden.
- (63) Informationen om kundens investeringsmål ska i tillämpliga delar innehålla uppgifter om
- hur länge kunden önskar inneha investeringarna (investeringshorisont)
  - kundens riskvillighet och riskprofil
  - syftet med investeringarna.
- (64) Informationen om kundens investeringserfarenhet och -kunskap ska med beaktande av kundens sakkännedom, arten och omfattningen av den investeringstjänst som tillhandahålls och typen av finansiellt instrument eller transaktion (däribland deras komplexitet och de risker som är förknippade med dem) innehålla
- de typer av tjänster, transaktioner och finansiella instrument som kunden är bekant med
  - art, volym och frekvens för kundens transaktioner med finansiella instrument och den tidsperiod under vilken transaktionerna har utförts
  - kundens utbildningsnivå och yrke (eller vid behov tidigare yrke).
- (65) Om tillhandahållaren av investeringstjänster inte får tillräcklig information av kunden enligt stycke 58 får tillhandahållaren av investeringstjänster inte rekommendera de aktuella investeringstjänsterna eller finansiella instrumenten till kunden.
- (66) Tillhandahållaren av investeringstjänster får inte uppmuntra kunden att låta bli att tillhandahålla den information som avses ovan.
- (67) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska kunna lita på den information som tillhandahålls av dess kunder, såvida tillhandahållaren av investeringstjänster inte känner till eller borde känna till att informationen från kunden uppenbarligen är föråldrad, felaktig eller ofullständig.

- (68) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska vidare följa [standard 2.4](#) om kundidentifiering och kundkännedom.

ANVISNING (stycke 69)

- (69) Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten har enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 utfärdat "Riktlinjer om vissa aspekter av lämplighetskraven i MiFID" Finansinspektionen rekommenderar att företag som omfattas av detta avsnitt ska efterfölja riktlinjerna.

6.4.2 Andra investeringstjänster

- (70) Enligt 10 kap. 4 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag som tillhandahåller andra investeringstjänster än investeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, och det inte är fråga om förvaring av finansiella instrument, innan tjänsterna tillhandahålls av en icke-professionell kund begära information om dennes erfarenheter av och kunskaper om det finansiella instrumentet eller investeringstjänsten i fråga, för att kunna bedöma om instrumenten eller tjänsterna lämpar sig för kunden. Om värdepappersföretaget utifrån vad kunden uppgett anser att ett finansiellt instrument eller en tjänst inte lämpar sig för kunden, ska företaget underrätta kunden om saken. Om kunden vägrar lämna de begärda uppgifterna, ska värdepappersföretaget meddela att det inte kan bedöma huruvida ett finansiellt instrument eller en tjänst är lämplig för kunden. Enligt 10 kap. 15 § 2 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om de uppgifter som kunderna ska ombes ge och om förfarandet vid begäran om uppgifter.
- (71) Enligt 10 kap. 4 § 3 mom. i lagen om investeringstjänster gäller skyldigheten enligt stycke 67 inte utförande eller förmedling av order på kundens initiativ, om tjänsten har samband med så kallade okomplicerade finansiella instrument som beskrivits närmare i momentet och om kunden har informerats om att värdepappersföretaget vid tillhandahållandet av tjänsten inte är skyldigt att bedöma tjänstens eller det finansiella instrumentets lämplighet för kunden.

FÖRESKRIFT (styckena 72–75)

- (72) När tillhandahållaren av investeringstjänster enligt stycke 70 bedömer om det finansiella instrumentet eller investeringstjänsten lämpar sig för kunden ska tillhandahållaren av investeringstjänster fastställa om kunden har nödvändig investeringserfarenhet och/eller -kunskap för att förstå riskerna med instrumentet eller tjänsten.
- (73) Tillhandahållaren av investeringstjänster behöver emellertid inte inhämta upplysningar om kundens investeringserfarenhet och -kunskap i fråga om sådana finansiella instrument och tjänster för vilka kunden är klassificerad som professionell kund.
- (74) På bedömningen enligt stycke 70 tillämpas också bestämmelserna i styckena 64, 66 och 67.
- (75) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska vidare följa [standard 2.4](#) om kundidentifiering och kundkännedom.

6.5 Rapportering till kunder

6.5.1 Allmänt

- (76) Enligt 10 kap. 5 § 6 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag ge en icke-professionell kund tillräcklig information om de transaktioner och tjänster som utförts för kundens räkning och om kostnaderna för dessa, om de kundmedel som värdepappersföretaget innehar och om andra tjänster som företaget tillhandahållit kunden. Enligt 10 kap. 15 § 3 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om den information som ska ges kunder och om informationsförfarandet.
- (77) I avsnitten 6.5.2–6.5.5 lämnas närmare föreskrifter och anvisningar om innehållet i rapporteringsskyldigheten vid utförande av kundorder, kapitalförvaltning och förvaring av kundmedel och om särskild rapporteringsskyldighet avseende icke-professionella kunder.

6.5.2 Utförande av order (som inte avser kapitalförvaltning)

FÖRESKRIFT (styckena 78–86)

- (78) När en kundorder har utförts ska tillhandahållaren av investeringstjänster skriftligen eller i annan varaktig form omgående tillhandahålla kunden väsentlig information.
- (79) När den berörda kunden är en icke-professionell kund ska tillhandahållaren av investeringstjänster så snart som möjligt sända en bekräftelse till kunden att ordern utförts, dock senast den första bankdagen efter utförandet eller, om tillhandahållaren av investeringstjänster tar emot bekräftelsen från en tredje part, senast den första bankdagen efter mottagandet av bekräftelsen från den tredje parten.
- (80) Stycke 79 ska inte tillämpas om bekräftelsen skulle innehålla samma information som en bekräftelse som någon annan part omgående ska sända till kunden.
- (81) Styckena 78-79 ska inte tillämpas om de order som utförs för kunders räkning avser obligationer för att finansiera hypotekslåneavtal med dessa kunder. Sådana transaktioner ska rapporteras till kunden samtidigt som villkoren för hypotekslånet, dock senast en månad efter att ordern utfördes.
- (82) Om icke-professionella kunders order gäller andelar i placeringsfonder eller andelar i utländska fondföretag och de utförs regelbundet ska tillhandahållaren av investeringstjänster
- följa bestämmelserna i styckena 79–80 eller
  - lämna kunden upplysningar om transaktionerna enligt förteckningen i stycke 83 minst var sjätte månad, om ingen annan lämnar kunden motsvarande information.
- (83) Det besked till icke-professionella kunder som avses i stycke 79 ovan ska i tillämpliga delar och vid behov innehålla följande uppgifter i enlighet med tabell 1 i bilaga I till kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006:
- a) identifikationsuppgifter om den rapporterade tillhandahållaren av investeringstjänster
  - b) kundens namn eller annan beteckning

- c) handelsdag
- d) handelstidpunkt
- e) typ av order (t.ex. limiterad order eller marknadsprisorder)
- f) handelsplats
- g) identifikationsuppgifter om det finansiella instrumentet
- h) uppgift om det är fråga om köp eller försäljning (köp-/försäljningsindikator)
- i) orderns beskaffenhet om det inte är en köp- eller säljorder (t.ex. teckning eller utnyttjande av option)
- j) kvantitet
- k) pris per enhet
- l) total ersättning
- m) den totala summan av provisioner och kostnader som tagits ut och, om en icke-professionell kund så begär, en specifikation av de enskilda posterna
- n) kundens skyldigheter vid avvecklingen av transaktionen, inklusive tidsfristen för betalning eller leverans samt erforderliga kontouppgifter, om dessa uppgifter och skyldigheter inte redan har meddelats kunden
- o) om tillhandahållaren av investeringstjänster, en person inom samma koncern eller någon annan av tillhandahållaren av investeringstjänsters kunder var kundens motpart ska detta faktum anges, såvida inte ordern utfördes i ett handelssystem med anonym handel.

- (84) Om en icke-professionell kunds order har utförts i delar kan tillhandahållaren av investeringstjänster som det enhetspris som avses i stycke 83 k uppge antingen priset på varje del eller det genomsnittliga priset för delarna. Om det genomsnittliga priset tillhandahålls ska tillhandahållaren av investeringstjänster på kundens begäran tillhandahålla information om priset för varje del.
- (85) Tillhandahållaren av investeringstjänster får tillhandahålla den information som avses i stycke 83 med hjälp av standardkoder, förutsatt att koderna förklaras.
- (86) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska på kundens begäran tillhandahålla information om status på kundens order.

6.5.3 Kapitalförvaltning

FÖRESKRIFT (styckena 87–95)

- (87) Tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller kapitalförvaltning som investeringstjänst ska skriftligen eller i annan varaktig form regelbundet lämna sina kapitalförvaltningskunder besked om de portföljförvaltningsåtgärder som utförts för kundens räkning, om ett sådant besked inte tillhandahålls av någon annan part.
- (88) När kunden är en icke-professionell kund ska rapporten i tillämpliga delar innehålla följande uppgifter:

- a) tillhandahållaren av investeringstjänsters namn
- b) namn eller annan beteckning på kundportföljen
- c) besked om portföljens innehåll och värde, däribland närmare uppgifter om de enskilda finansiella instrumenten, deras marknadsvärde eller skäliga värde om marknadsvärdet saknas och behållningen i början och i slutet av rapporteringsperioden samt portföljens utveckling under perioden
- d) den totala summan av avgifter och kostnader under rapporteringsperioden, inklusive en specifikation av minst de totala portföljförvaltningsprovisionerna och kostnaderna för utförandet av transaktionerna och, i förekommande fall, uppgift om att en mer detaljerad specifikation kan tillhandahållas på begäran
- e) en jämförelse av utvecklingen under rapporteringsperioden med en referensavkastning som tillhandahållaren av investeringstjänster och kunden eventuellt har kommit överens om
- f) det totala belopp som erhållna utdelningar, räntor och andra utbetalningar i kundens portfölj uppgår till under rapporteringsperioden
- g) uppgifter om andra åtgärder från tillhandahållaren av investeringstjänsters sida som ger upphov till rättigheter avseende finansiella instrument i portföljen
- h) information i tillämpliga delar enligt stycke 83 c–l om varje transaktion som utförts under rapporteringsperioden, såvida inte kunden väljer att ta emot information om utförda transaktioner transaktionsvis, då styckena 93-95 ska tillämpas.
- (89) När kunden är en icke-professionell kund ska rapporten tillhandahållas kunden minst var sjätte månad, utom i följande fall:
- a) om kunden begär att rapporten tillhandahålls var tredje månad
- b) om kunden önskar information om utförda transaktioner transaktionsvis ska rapporten tillhandahållas minst var tolfte månad
- c) om kapitalförvaltningsavtalet medger en portfölj med lånat kapital (s.k. hävstångseffekt eller leverage) ska rapporten tillhandahållas minst en gång i månaden.
- (90) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska meddela icke-professionella kunder att dessa har rätt att lämna en begäran enligt stycke 89 a.
- (91) Undantaget enligt stycke 89 b gäller dock inte transaktioner med sådana finansiella instrument som avses i 1 kap 10 § 1 mom. 3–9 punkten i lagen om investeringstjänster eller artikel 4.1.18 c i direktivet om marknader för finansiella instrument.
- (92) Som finansiella instrument enligt stycke 91 betraktas bland annat
- olika derivatinstrument
  - värdepapper som berättigar till köp eller försäljning av andra värdepapper (t.ex. optioner och konvertibler)
  - värdepapper som berättigar till kontantavräkning och vars värde bestäms på basis av t.ex. ett annat värdepapper, ett index, en valuta, en ränta eller en råvara.

- (93) Om kunden väljer att ta emot information om utförda transaktioner transaktionsvis ska tillhandahållaren av investeringstjänster omgående när portföljförvaltaren har utfört en transaktion skriftligen eller i annan varaktig form tillhandahålla kunden väsentlig information om transaktionen.
- (94) När den kund som avses i stycke 93 är en icke-professionell kund ska tillhandahållaren av investeringstjänster senast den första bankdagen efter utförandet av en order sända en bekräftelse till kunden att ordern utförts och bekräftelsen ska innehålla de uppgifter som nämnts i stycke 83. Om tillhandahållaren av investeringstjänster tar emot bekräftelsen från en tredje part, ska beskedet lämnas senast den första bankdagen efter mottagandet av bekräftelsen från den tredje parten.
- (95) Stycke 94 ska dock inte tillämpas om bekräftelsen skulle innehålla samma information som ett besked som någon annan part omgående ska sända till kunden.

6.5.4 Tillhandahållaren av investeringstjänsters särskilda rapporteringsskyldighet till icke-professionella kunder

FÖRESKRIFT (stycke 96)

- (96) Om tillhandahållaren av investeringstjänster
- utför kapitalförvaltningstransaktioner för icke-professionella kunders räkning eller
  - för konton för icke-professionella kunder i sådana fall då kundens exponering kan överstiga anskaffningskostnaden för det finansiella instrumentet och positionen saknar täckning (öppen position),
- omfattas tillhandahållaren av investeringstjänster av särskild rapporteringsskyldighet enligt stycke 98.

ANVISNING (stycke 97)

- (97) Enligt Finansinspektionens tolkning ska rapporteringsskyldigheten enligt stycke 96 gälla till exempel tillhandahållare av investeringstjänster vars kunder bedriver handel med derivatinstrument i situationer då kunden är skyldig att ställa tilläggssäkerhet för att täcka sin derivatposition.

FÖRESKRIFT (stycke 98)

- (98) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska underrätta icke-professionella kunder om alla förluster som överskrider de tröskelvärden som överenskommits mellan kunden och tillhandahållaren av investeringstjänster. Beskedet ska lämnas senast vid slutet av den bankdag då tröskelvärdet har överskridits eller, om tröskelvärdet har överskridits under en icke-bankdag, senast vid slutet av närmast följande bankdag.

6.5.5 Förvaring av kundmedel

FÖRESKRIFT (styckena 99–103)

- (99) Tillhandahållare av investeringstjänster som innehar finansiella instrument eller medel för kunders räkning ska skriftligen eller i annan varaktig form minst en gång per år till

kunderna skicka en översikt över de finansiella instrumenten eller medlen, såvida informationen inte har tillhandahållits kunden i något annat regelbundet utdrag.

- (100) Skyldigheten enligt stycke 99 gäller inte kreditinstitut i fråga om insättningar i institutet.
- (101) Översikten enligt stycke 99 ska innehålla
- a) uppgifter om alla de finansiella instrument eller medel som tillhandahållaren av investeringstjänster innehar för kundens räkning vid utgången av den period som omfattas av översikten
  - b) information om i vilken utsträckning kundens finansiella instrument eller medel har använts för transaktioner för värdepappersfinansiering (bl.a. värdepapperslån och repor) enligt artikel 2 i kommissionens förordning (EG) nr 1287/2006
  - c) information om i vilken omfattning kunden har tjänat på de transaktioner som avses i punkt b och uppgift om grunden för denna förtjänst.
- (102) Om en kunds portfölj innehåller avkastning från en eller flera oavvecklade transaktioner får den information som avses i stycke 101 a vara baserad på antingen handels- eller avvecklingsdatum förutsatt att samma grund tillämpas konsekvent på all information i översikten.
- (103) Tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller kunder kapitalförvaltning som investeringstjänst och innehar finansiella instrument eller medel för kunders räkning kan inkludera översikten över kundmedel enligt detta avsnitt i den rapport som avses i avsnitt 6.5.3.

6.6 Bästa utförande av order (best execution)

6.6.1 Utförande av order

6.6.1.1 Allmänt

- (104) Enligt 10 kap. 6 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag vars investeringstjänster består i att utföra order vidta rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för sina kunder, med beaktande av de omständigheter som är väsentliga för utförandet av ordern. Om en kund har gett specifika instruktioner ska värdepappersföretaget utföra ordern i enlighet med dem. Enligt 10 kap. 15 § 4 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om hur värdepappersföretag ska förfara då de utför kundorder.

ANVISNING (stycke 105)

- (105) Faktorer som enligt Finansinspektionens tolkning är väsentliga för utförandet av kundens order är priset på det finansiella instrumentet, kostnaderna för utförande av ordern, hur snabbt ordern utförs, sannolikheten för utförande och avveckling, orderns storlek och art samt varje annat övervägande av intresse för utförandet av ordern.⁸

⁸ RP 43/2007 rd, s. 94.

FÖRESKRIFT (styckena 106–109)

- (106) Vid utförande av kundorder ska tillhandahållaren av investeringstjänster beakta följande kriterier för att fastställa den relativa betydelsen av de faktorer som är väsentliga för utförandet:
- a) kundens egenskaper, däribland kategoriseringen som icke-professionell eller professionell kund
  - b) kundorderns beskaffenhet
  - c) utmärkande egenskaper för de finansiella instrument som ingår i ordern
  - d) utmärkande egenskaper för de handelsplatser som ordern kan skickas till.
- (107) Med *handelsplats* avses i detta avsnitt och i avsnitt 6.6.1.2
- a) en reglerad marknad och multilateral handelsplattform enligt värdepappersmarknadslagen
  - b) en systematisk internhandlare
  - c) en marknadsgarant eller en annan person som tillhandahåller likviditet
  - d) en marknadsplats eller ett företag utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av liknande slag som i punkterna a–c ovan.
- (108) Tillhandahållaren av investeringstjänster kan anses ha uppfyllt sin skyldighet enligt 10 kap. 6 § i lagen om investeringstjänster avseende bästa orderutförande i den utsträckning som tillhandahållaren av investeringstjänster har utfört en order eller en särskild del av en order enligt specifika instruktioner från kunden avseende ordern eller särskilda delar av ordern.
- (109) Om tillhandahållaren av investeringstjänster utför transaktioner för icke-professionella kunders räkning ska bästa möjliga resultat fastställas med hänsyn till den totala ersättningen, som består av priset på det finansiella instrumentet och kostnaderna i samband med utförandet. Kostnaderna inbegriper kundens alla utgifter som hänför sig direkt till orderns utförande, däribland handelsplatsens avgifter, clearing- och avvecklingsavgifter och andra avgifter som betalats till tredje parter som deltagit i utförandet av ordern.

ANVISNING (stycke 110)

- (110) Enligt Finansinspektionens tolkning kan tillhandahållaren av investeringstjänster utöver priset på det finansiella instrumentet och de direkta kostnaderna för utförandet av ordern även beakta de övriga faktorerna i stycke 105, som indirekt kan påverka det totala vederlaget (t.ex. utförande av order som gäller en olikvid aktie).⁹

FÖRESKRIFT (styckena 111–112)

- (111) Om icke-professionella kunders order kan utföras på fler än en handelsplats som följer de handelsriktlinjer som avses i stycke 113 ska tillhandahållaren av investeringstjänster vid

⁹ Skäl 67 i kommissionens direktiv.

beräkningen av den totala ersättningen enligt stycke 109 beakta sina egna provisioner och avgifter för utförande av ordern på var och en av dessa handelsplatser.

- (112) Tillhandahållaren av investeringstjänster får inte fördela eller påföra provisionerna på ett sådant sätt att det leder till otillbörlig diskriminering av vissa handelsplatser.

6.6.1.2 Handelsriktlinjer för utförande av order (execution policy)

- (113) Enligt 10 kap. 6 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag för utförandet av order ha verksamhetsprinciper med uppgifter om de handelsplatser där det utför kundorder och om vilka faktorer som påverkar valet av handelsplats. Värdepappersföretaget ska se till att riktlinjerna hålls uppdaterade. Enligt 3 mom. ska företaget ge kunderna tillräcklig information om sina verksamhetsprinciper innan det tillhandahåller investeringstjänster. Företaget ska meddela kunderna varje väsentlig förändring av sina verksamhetsprinciper. Enligt 10 kap. 15 § 4 punkten utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om hur order ska utföras.

ANVISNING (styckena 114–115)

- (114) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 10 kap. 6 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster att verksamhetsprinciperna ska omfatta de handelsplatser där det är möjligt för tillhandahållaren av investeringstjänster att regelmässigt uppnå bästa möjliga resultat vid utförande av kundorderna.¹⁰
- (115) Enligt Finansinspektionens tolkning är det enligt 10 kap. 6 § 2 mom. i lagen om investeringstjänster möjligt att kundorderna i enlighet med verksamhetsprinciperna utförs endast på en handelsplats (till exempel när det gäller vissa finansiella instrument). Även då ska tillhandahållaren av investeringstjänster enligt stycke 104 se till att bästa möjliga resultat för kunderna uppnås.¹¹

FÖRESKRIFT (styckena 116–118)

- (116) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska årligen se över verksamhetsprinciperna och rutinerna för utförande av order. En sådan översyn ska också göras när en betydande förändring inträffar som påverkar tillhandahållaren av investeringstjänsters möjlighet att fortsätta att regelmässigt uppnå bästa möjliga resultat vid utförande av kundorder på handelsplatser som omfattas av verksamhetsprinciperna.
- (117) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska i god tid innan en tjänst tillhandahålls lämna en icke-professionell kund följande information:
- a) en redogörelse för den relativa betydelse som tillhandahållaren av investeringstjänster i enlighet med kriterierna i stycke 106 ger faktorerna i stycke 105 eller en redogörelse för det förfarande genom vilket tillhandahållaren av investeringstjänster fastställer dessa faktors relativa betydelse

¹⁰ RP 43/2007 rd, s. 94.

¹¹ Se CESR-dokumentet *Best Execution under MiFID*, s. 7.

b) en förteckning över de handelsplatser som tillhandahållaren av investeringstjänster anlitar i betydande utsträckning när det gäller att uppfylla sin skyldighet att regelmässigt uppnå bästa möjliga resultat för kunderna

c) ett tydligt besked om att specifika instruktioner från en kund till följd av vissa faktorer i instruktionerna kan förhindra tillhandahållaren av investeringstjänster att vidta åtgärder enligt sina verksamhetsprinciper för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden.

- (118) Den information som avses i stycke 117 ska lämnas skriftligen eller i annan varaktig form eller på tillhandahållaren av investeringstjänsters webbplats.

ANVISNING (stycke 119)

- (119) Frågor avseende bästa utförande av order behandlas på ett allmänt plan i dokumentet "Best Execution under MiFID", som ESMA:s föregångare CESR gett ut. Finansinspektionen rekommenderar de sammanslutningar som omfattas av detta kapitel att iakta CESR:s synpunkter .

6.6.2 Kapitalförvaltning och vidarebefordran av order

- (120) Enligt 10 kap. 15 § 4 punkten i lagen om investeringstjänster utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om hur värdepappersföretag då de som investeringstjänster tillhandahåller kapitalförvaltning eller förmedlar order ska förfara då de utför och hanterar kundorder.

FÖRESKRIFT (styckena 121–127)

- (121) Detta avsnitt gäller tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller investeringstjänster som avser kapitalförvaltning eller vidarebefordran av order.
- (122) Om en tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller investeringstjänster som avser kapitalförvaltning dock själv utför en transaktion för kundens räkning tillämpas i detta avseende avsnitt 6.6.1.2 på den transaktionen.¹²
- (123) Tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller investeringstjänster som avser kapitalförvaltning ska följa god sed när de placerar order hos andra enheter för utförande enligt tillhandahållaren av investeringstjänsters beslut att handla med finansiella instrument för kunders räkning.
- (124) Tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller investeringstjänster som avser vidarebefordran av order ska följa god sed när de vidarebefordrar kundorder till andra enheter för utförande.
- (125) Tillhandahållare av investeringstjänster enligt styckena 123 och 124 ska vidta rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för sina kunder med beaktande av de väsentliga faktorer som avses i 10 kap. 6 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster (se stycke 105). Tillhandahållare av investeringstjänster ska fastställa den relativa betydelsen

¹² Artikel 32.7 i kommissionens direktiv och CESR-dokumentet Best Execution under MiFID.

av dessa faktorer på basis av kriterierna i stycke 106 och för icke-professionella kunders del i enlighet med styckena 109 och 111.

- (126) Tillhandahållaren av investeringstjänster kan anses ha uppfyllt sin skyldighet enligt styckena 123 och 124 och behöver då inte följa stycke 125 till de delar tillhandahållaren av investeringstjänster följer specifika instruktioner från kunden då order placeras hos eller vidarebefordras till en annan enhet för utförande.
- (127) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska införa verksamhetsprinciper med vilka skyldigheten i stycke 125 kan uppfyllas. I riktlinjerna ska för varje kategori av instrument anges de enheter som tillhandahållaren av investeringstjänster utnyttjar för att placera eller vidarebefordra order för utförande. Enheterna ska ha sådana arrangemang för utförandet som gör att tillhandahållaren av investeringstjänster kan uppfylla sina skyldigheter enligt detta avsnitt.

ANVISNING (stycke 128)

- (128) Enligt Finansinspektionens tolkning är det med stöd av stycke 127 möjligt att kundorderna i enlighet med verksamhetsprinciperna placeras hos eller vidarebefordras till endast en enhet för utförande (när det gäller till exempel vissa finansiella instrument). Även då ska tillhandahållaren av investeringstjänster enligt stycke 125 se till att bästa möjliga resultat för kunderna uppnås.¹³

FÖRESKRIFT (styckena 129–130)

- (129) Tillhandahållaren av investeringstjänster ska tillfredsställande informera sina kunder om de verksamhetsprinciper som avses i föregående stycke.
- (130) Tillhandahållarna av investeringstjänster ska regelbundet kontrollera att verksamhetsprinciperna är effektiva och särskilt kontrollera kvaliteten på utförandet i de enheter som anges i riktlinjerna och vid behov åtgärda förekommande brister. Dessutom ska tillhandahållarna av investeringstjänster årligen se över riktlinjerna. En sådan översyn ska också göras när en betydande förändring inträffar som påverkar tillhandahållaren av investeringstjänsters möjlighet att uppnå bästa möjliga resultat för sina kunder.

ANVISNING (stycke 131)

- (131) Frågor avseende kapitalförvaltning och utförande av order behandlas på ett allmänt plan i dokumentet "Best Execution under MiFID", som ESMA:s föregångare CESR gett ut. Finansinspektionen rekommenderar de sammanslutningar som omfattas av detta kapitela att iakta CESR:s synpunkter.

¹³ Se CESR-dokumentet *Best Execution under MiFID*, s. 8.

6.7 Orderhantering

6.7.1 Allmänt

- (132) Enligt 10 kap. 7 § 1 mom. i lagen om investeringstjänster ska ett värdepappersföretag som tillhandahåller utförande av kundorder som investeringstjänster utföra kundernas order utan obefogat dröjsmål. Företaget får inte låta en annan kunds eller sitt eget intresse inverka på utförandet av kundorder. Enligt 2 mom. ska företaget utföra kundorder i den ordningsföljd som de tagits emot, om detta är möjligt med beaktande av orderns storlek, de prisgränser eller övriga villkor som kunden bestämt och hur ordern getts. Enligt 10 kap. 15 § 4 punkten i lagen om investeringstjänster utfärdar Finansinspektionen för genomförande av bestämmelserna i direktivet om genomförande av direktivet om marknader för finansiella instrument närmare föreskrifter om hur order ska utföras samt om hur värdepappersföretag då de som investeringstjänster tillhandahåller kapitalförvaltning eller förmedlar order ska förfara då de utför och hanterar kundorder.

FÖRESKRIFT (styckena 133–137)

- (133) Styckena 134–137 och avsnitt 6.7.2 ska tillämpas på tillhandahållare av investeringstjänster som tillhandahåller investeringstjänster som avser utförande av order, vidarebefordran av order eller kapitalförvaltning.
- (134) Tillhandahållarna av investeringstjänster ska uppfylla följande villkor när de utför kunders order:
- a) de ska se till att order som utförs för kunders räkning registreras och fördelas snabbt och korrekt
  - b) de ska utföra i övrigt jämförbara kundorder omgående och i den ordningsföljd som de tagits emot, såvida detta inte omöjliggörs av orderns egenskaper eller rådande marknadsförhållanden eller om kundens intressen kräver något annat
  - c) de ska informera icke-professionella kunder om betydande svårigheter med att utföra ordern korrekt så snart de blir medvetna om svårigheten.
- (135) Om tillhandahållaren av investeringstjänster ansvarar för att övervaka och genomföra avvecklingen av en utförd order ska tillhandahållaren av investeringstjänster vidta rimliga åtgärder för att se till att finansiella instrument eller medel som tillhör kunden och som har tagits emot för att avveckla ordern snabbt överförs till den berörda kundens konto.
- (136) Tillhandahållaren av investeringstjänster får inte missbruka information som gäller ännu inte utförda kundorder. Tillhandahållaren av investeringstjänster ska vidta rimliga åtgärder för att förhindra att relevanta personer enligt 7 kap. 11 § i lagen om investeringstjänster missbrukar sådan information.¹⁴
- (137) Frågor som gäller privata transaktioner som genomförts av sådana personer som avses i föregående stycke tas också upp i standard 1.3 om intern styrning och organisation av verksamheten.

¹⁴ Se också 2 § i kreditinstitutslagen och 5 § i lagen om placeringsfonder.

6.7.2 Sammanläggning och fördelning av order

FÖRESKRIFT (styckena 138–142)

- (138) Tillhandahållarna av investeringstjänster får inte utföra en kunds order tillsammans med en annan kunds order och inte heller utföra en transaktion för egen räkning tillsammans med en kundorder såvida inte följande villkor är uppfyllda:
- a) det ska vara osannolikt att sammanläggningen av order eller transaktioner generellt kommer att vara till nackdel för en enskild kund vars order ingår i den
  - b) alla kunder vars order ingår i en sammanlagd order måste underrättas om att sammanläggningen i samband med en särskild order kan vara till kundens nackdel
  - c) tillhandahållaren av investeringstjänster ska ha infört riktlinjer för fördelning av order med tillräckligt noggranna principer för hur order och transaktioner som har lagts samman ska fördelas rättvist (och hur volym och pris påverkar fördelningen och hanteringen av delvis utförda order).
- (139) En tillhandahållare av investeringstjänster som har lagt samman en kunds order med en eller flera andra kunders order och endast delvis utför den sammanlagda ordern ska fördela transaktionerna enligt sina riktlinjer för fördelning av order.
- (140) En tillhandahållare av investeringstjänster som har lagt samman en transaktion för egen räkning med en eller flera kunders order får inte fördela transaktionerna på ett sätt som är till nackdel för kunden.
- (141) En tillhandahållare av investeringstjänster som har lagt samman en kunds order med en transaktion för egen räkning och endast delvis utför den sammanlagda ordern ska vid fördelningen prioritera kunden framför tillhandahållaren av investeringstjänster. Om tillhandahållaren av investeringstjänster däremot på rimliga grunder kan visa att ordern inte kunde ha utförts utan denna kombination till dessa fördelaktiga villkor, eller överhuvudtaget, får tillhandahållaren av investeringstjänster fördela transaktionerna proportionellt i enlighet med sina riktlinjer för fördelning av order.
- (142) Tillhandahållare av investeringstjänster som lägger samman transaktioner för egen räkning med en kunds order ska som en del av riktlinjerna för fördelning av order ha infört rutiner som syftar till att förhindra en sådan omfördelning av transaktionerna som är till nackdel för kunden.

7

Uppföranderegler för försäkringsverksamhet och försäkringsförmedling

7.1 Tillämpningsområde och definitioner

- (1) Avsnitt 7.2–7.4 tillämpas på finländska livförsäkringsbolag samt på filialer i Finland till utländska försäkringsbolag med livförsäkringsrörelse och utländska EES-livförsäkringsbolag som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial.
- (2) Avsnitt 7.4–7.5 tillämpas på finländska skadeförsäkringsbolag och försäkringsföreningar samt på filialer i Finland till utländska försäkringsbolag med skadeförsäkringsrörelse och utländska EES-skadeförsäkringsbolag som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial.
- (3) Avsnitt 7.6 tillämpas på försäkringsmäklare, utländska EES-försäkringsmäklares filialer i Finland och utländska EES-försäkringsmäklare som tillhandahåller tjänster i Finland utan att etablera filial.
- (4) Avsnittet tillämpas på kundrelationer där kunderna är konsumenter eller andra fysiska eller juridiska personer jämförbara med konsumenter enligt 3 § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal.
- (5) En tjänsteleverantör som anlitar ombud i tjänster enligt punkt 1 och 2 sörjer för att ombudet följer dessa anvisningar i sin verksamhet.

7.2 Informationsskyldighet

- (6) I 5 § i lagen om försäkringsavtal ingår bestämmelser om försäkringsgivarens informationsskyldighet. Enligt 5 § 1 mom. ska försäkringsgivaren innan ett försäkringsavtal ingås ge försäkringssökanden den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för valet av försäkring, såsom information om försäkringsformerna, premierna och försäkringsvillkoren. Uppmärksamhet ska även fästas vid väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet. Dessutom ska uppmärksamhet fästas vid omständigheter som är väsentliga för valet av placeringsobjekt som eventuellt hänför sig till försäkringen, varvid den sökandes tidigare erfarenhet av och syfte med placeringen ska beaktas särskilt. Enligt 5 § 2 mom. behöver information inte ges om den sökande inte önskar sådan eller om det skulle medföra oskäligt besvär.

- (7) I justitieministeriets förordning (177/2011) listas de upplysningar som utöver vad som föreskrivs i lagen om försäkringsavtal åtminstone ska lämnas till personer som ansöker om livförsäkring.

ANVISNING (styckena 8-10)

- (8) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 5 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal att försäkringsgivaren utifrån informationsskyldigheterna enligt de ovan nämnda bestämmelserna ska uppmärksamma kunderna speciellt på de risker som hänför sig till placeringsobjekten för försäkringen. Detta innebär att försäkringssökanden åtminstone ska informeras om förhållandet mellan riskerna och avkastningen, fluktuationerna i försäkringens värde och risken för att kapitalet går förlorat.¹⁵
- (9) Finansinspektionen rekommenderar försäkringsgivarna att uppmärksamma kunderna på den rekommenderade minsta placeringstiden för försäkringen samt på rättigheterna och skyldigheterna enligt avtalet mellan kunden och bolaget i fråga om uppföljningen av placeringsobjekten som är anknutna till försäkringen och transaktionerna gällande dessa.
- (10) Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om presenterande av kostnader och intäkter i avtal om långsiktigt sparande och i försäkringar (10/2012) innehåller föreskrifter och anvisningar om presenterande av kostnader och intäkter i frivilliga pensionsförsäkringar, sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal.

7.3 Inhämtande eller begäran av kundupplysningar vid tillhandahållande av sparlivförsäkring, pensionsförsäkring eller kapitaliseringsavtal

ANVISNING (styckena 11-13)

- (11) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 5 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal att försäkringsbolagen för att uppfylla sina informationsskyldigheter ska inhämta information om kundens erfarenheter av och mål för investeringar när bolagen erbjuder sparlivförsäkringar, pensionsförsäkringar eller kapitaliseringsavtal. Bolagen ska utreda bland annat följande faktorer om kundens sparar- och investeringsprofil¹⁶:
- kundens mål för sparande och investering
  - den risk som kunden vill och kan ta för att uppnå önskad avkastning
  - den tid för vilken kunden är beredd att binda tillgångarna och eventuellt behov av att lösgöra sig från försäkringsavtalet i förtid
  - kundens tidigare spar- och investeringsprodukter och förtroendet med de placeringsobjekt som erbjuds.
- (12) Finansinspektionen rekommenderar att försäkringsbolagen i syfte att klarlägga kundens sparar- och investeringsprofil utöver de faktorer som framgår av stycke 11 även utreder vilket belopp kunden kan spara eller investera.

¹⁵ RP 63/2009 rd, s. 16-17.

¹⁶ RP 63/2009 rd, s. 16-17.

- (13) Föreskrifter och anvisningar om inhämtande och begäran av kundupplysningar lämnas också i Finansinspektionens standard 2.4.

7.4 Dokumentering och förvaring av information

ANVISNING (stycke 14)

- (14) Finansinspektionen rekommenderar att försäljaren dokumenterar och förvarar de uppgifter som kunden lämnat vid den första kartläggningen, om kunden tecknar ett avtal. Detsamma gäller till exempel sådan information som kunden fått till exempel i form av produktblad. Finansinspektionen rekommenderar vidare att försäkringsansökan, försäkringsavtalet och ändringar i försäkringen förvaras så att det vid uppkomsten av eventuella konflikter går att verifiera hurdan ansökan som ligger till grund för avtalet, hurdant avtal som tecknades och på vilket sätt avtalet har ändrats vid olika tider.

7.5 Information om försäkringstagarens tillskottsplikt

- (15) I 4 kap. 4 § i försäkringsbolagslagen och 1 kap. 3 § i lagen om försäkringsföreningar ingår bestämmelser om försäkringstagarens tillskottsplikt.

ANVISNING (styckena 16-19)

- (16) Enligt Finansinspektionens tolkning utgör information om eventuell tillskottsplikt sådan information som behövs för valet av försäkring enligt 5 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal och sådan information som är relevant för konsumenternas finansiella säkerhet enligt 31 kap. 1 § 3 mom. i försäkringsbolagslagen och 12 kap. 2 § i lagen om försäkringsföreningar.
- (17) Finansinspektionen rekommenderar försäkringsbolagen och försäkringsföreningarna att tydligt informera försäkringssökanden om eventuell tillskottsplikt och dess maximibelopp redan innan försäkringen tecknas. Eventuell tillskottsplikt och dess maximibelopp bör därför framgå av försäkringsprospekten och annat marknadsföringsmaterial över försäkringsprodukterna. Försäkringsbolaget och försäkringsföreningen bör också i övrigt sörja för att varje försäkringssökande informeras om tillskottsplikten och dess maximibelopp innan försäkringsavtalet ingås.
- (18) Om beslut har fattats om att öka försäkringstagardelägarnas ansvar eller att omstrukturera försäkringsaktiebolaget till ett sådant ömsesidigt försäkringsbolag där försäkringstagarna är ansvariga för bolagets åtaganden, rekommenderar Finansinspektionen att försäkringsbolaget utöver den lagstadgade kungörelsen också skriftligen informerar varje försäkringstagare om det ökade ansvaret, möjligheten att säga upp försäkringen och åtgärderna för uppsägning.
- (19) Enligt 7 § i lagen om försäkringsavtal ska försäkringsgivaren årligen informera försäkringstagaren om sådana omständigheter beträffande försäkringen som är av uppenbar betydelse för försäkringstagaren. Enligt Finansinspektionens tolkning är försäkringstagarens tillskottsplikt en sådan omständighet av uppenbar betydelse för försäkringstagaren.

7.6 Försäkringsmäklarens informationsskyldighet

(20) I 25 § i lagen om försäkringsförmedling ingår bestämmelser om försäkringsmäklarens informationsskyldighet. Enligt bestämmelserna ska försäkringsmäklaren i sitt uppdrag se till att kunden innan ett försäkringsavtal ingås får all den information som behövs för bedömning av försäkringsbehovet och för valet av försäkring, såsom information om till buds stående försäkringsformer, försäkringspremier och försäkringsvillkor. När informationen ges ska försäkringsmäklaren även fästa uppmärksamhet vid väsentliga begränsningar i försäkringsskyddet. Dessutom ska man fästa uppmärksamhet vid väsentliga faktorer som gäller valet av eventuella placeringsobjekt för försäkringen speciellt med tanke på försäkringssökandens tidigare investeringserfarenhet och dennes investeringsmål.

(21) Enligt 25 § 2 mom. i lagen om försäkringsförmedling ska den information som avses ovan och som ska ges till kunden bygga på en opartisk analys av tillräckligt många av de försäkringar som är tillgängliga på marknaden. Enligt 43 § utfärdar Finansinspektionen närmare föreskrifter om innehållet i opartisk analys.

FÖRESKRIFT (styckena 22–30)

(22) Med opartisk analys avses en försäkringsjämförelse som försäkringsmäklaren gör med utgångspunkt i kundens uppdrag och behov. För att kunna lägga fram lämpliga försäkringar för kunden ska försäkringsmäklaren undersöka kundens bakgrund och livssituation tillräckligt utförligt.

(23) I uppdragsavtalet ska försäkringsmäklaren alltid erbjuda kunden en opartisk analys. Om kunden inte önskar en opartisk analys, ska detta anges i uppdragsavtalet eller avtalas skriftligen på något annat sätt.

(24) Den opartiska analysen ska innehålla en redogörelse för kundens förhållanden som kan vara av betydelse för valet av försäkring. För detta ska försäkringsmäklaren åtminstone utreda kundens existerande försäkringsskydd och försäkringsbehov. I fråga om befintliga kundrelationer ska försäkringsmäklaren också beakta tidigare erhållna uppgifter om kunden eller kundens försäkringar om uppgifterna alltfjämt finns att tillgå.

(25) När kunden erbjuds en frivillig pensionsförsäkring, en sparlivförsäkring eller ett kapitaliseringsavtal eller till dem anknutna placeringsobjekt eller placeringstjänster, ska den opartiska analysen omfatta följande omständigheter gällande kundens investeringsmål och investeringserfarenhet:

- kundens mål för sparande och investering
- den risk som kunden vill och kan ta för att uppnå önskad avkastning
- den tid för vilken kunden är beredd att binda tillgångarna och eventuellt behov av att lösgöra sig från försäkringsavtalet i förtid
- belopp som kunden kan spara eller investera
- kundens tidigare spar- och investeringsprodukter och förtrogenhet med de placeringsobjekt som erbjuds.

(26) Försäkringsmäklaren ska ta hänsyn till marknads storlek och basera jämförelsen i den opartiska analysen på tillräckligt många sådana till buds stående försäkringar som med tanke på omständigheterna är lämpliga för kundens behov. Om någon sådan försäkring

lämnas utanför jämförelsen, ska försäkringsmäklaren ange orsaken till detta i den opartiska analysen.

- (27) Om försäkringarna inte till alla delar uppfyller kundens behov, ska försäkringsmäklaren i den opartiska analysen redogöra för kunden till vilka delar behoven inte uppfylls. Försäkringsmäklaren behöver inte söka alternativ bland andra än försäkringsprodukter. Om försäkringsmäklaren utöver försäkringar även förmedlar andra finansmarknadsprodukter eller ger råd om dem¹⁷, ska det framgå av den opartiska analysen att den endast gäller försäkringar.
- (28) Försäkringsmäklaren ska jämföra sådana egenskaper i försäkringarna som är väsentliga för valet av försäkring. Egenskaperna kan variera beroende på försäkringsslag eller försäkringens längd. Till de väsentliga egenskaperna hör åtminstone vad försäkringsskyddet omfattar och vilka begränsningar som tillämpas, villkor för upphörande, försäkringspremier, vilka avgifter som tas ut av kunden, hur försäkringens värde och avkastning fastställs och eventuell risk för att kapitalet går förlorat. De jämförda egenskaperna ska framgå av den opartiska analysen.
- (29) Försäkringsmäklaren ska i den opartiska analysen anteckna sin rekommendation om hur kundens försäkringsbehov ska tillgodoses och motivera den rekommenderade försäkringslösningen. I den opartiska analysen ska också anges om försäkringsmäklaren anser att det inte lönar sig för kunden att göra ändringar i det existerande försäkringsskyddet.
- (30) Med stöd av jämförelsen och den motiverade rekommendationen i den opartiska analysen ska kunden kunna jämföra de försäkringar som bjuds ut och bilda sig rätt uppfattning om de enskilda försäkringarnas lämplighet för sina egna behov. Kunden väljer själv försäkringslösning med utgångspunkt i informationen och försäkringsmäklarens rekommendation.

---

¹⁷ För att få ge investeringsråd om finansiella instrument ska försäkringsmäklaren ha verksamhetstillstånd enligt lagen om investeringstjänster.

8

Uppföranderegler för tillhandahållande av betaltjänster

8.1 Tillämpningsområde

- (1) Detta avsnitt tillämpas på finländska kreditinstitut och betalningsinstitut enligt betalningsinstitutslagen, filialer i Finland till utländska kreditinstitut och EES-betalningsinstitut samt utländska EES-kreditinstitut och -betalningsinstitut som tillhandahåller betaltjänster i Finland utan att etablera filial.
- (2) Ett betalningsinstitut som anlitar ombud för att tillhandahålla betaltjänster sörjer för att ombudet följer dessa anvisningar.

8.2 Informationsskyldighet

- (3) I 2 kap. i betaltjänstlagen ingår bestämmelser om informationsskyldigheten vid betaltjänster, bland annat att tillhandahållaren av betaltjänster i god tid innan ett ramavtal ingås skriftligen eller på annat varaktigt sätt ska tillhandahålla betaltjänstanvändaren täckande information om betaltjänsten.
- (4) I 12 § i betaltjänstlagen stadgas om den information som ska ges om betaltjänsten.
- (5) Enligt 16 § i betaltjänstlagen har betaltjänstanvändaren rätt att när som helst under avtalsförhållandet på begäran få den information som avses i lagen och ramavtalets villkor av tjänsteleverantören skriftligen eller på något annat varaktigt sätt.
- (6) Enligt 18 § i betaltjänstlagen ska tjänsteleverantören på betalarens begäran före en enskild betalningstransaktion som en betalare har initierat informera om den tid inom vilken betalningstransaktionen genomförs.

ANVISNING (styckena 7-11)

- (7) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 16 § i betaltjänstlagen att betaltjänstanvändaren ska ha rätt att på begäran få det avtal som gällde vid en specifik tidpunkt under avtalsperioden och avtalsvillkoren, så att användaren till exempel vid eventuella konflikter kan kontrollera sina rättigheter och skyldigheter enligt avtalet.
- (8) Finansinspektionen rekommenderar tjänsteleverantören att lämna informationen om genomförandetiderna för betalningstransaktionerna genom den betalningskanal som betalaren använder.

- (9) Finansinspektionen rekommenderar tillhandahållaren av betaltjänster att komma överens med betaltjänstanvändaren om vilket kommunikationsmedel som ska användas för varje tjänst separat. Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 16 § i betaltjänstlagen att exempelvis om användningen av webbtjänst eller e-post som kommunikationsmedel ska det avtalas separat¹⁸.
- (10) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 18 § i betaltjänstlagen att om betalningsorder ska lämnas via betalningskanalen före ett visst klockslag (s.k. cut-off-tid) efter vilket ordern överförs till följande bankdag för utförande, ska kunden tydligt informeras om detta.¹⁹
- (11) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 12 § 3 punkten att om tillhandahållaren av betaltjänster utöver standardförfarandet använder andra rutiner för bekräftelse av betalningarna, ska betalaren tydligt informeras om detta. Exempel på avvikande rutiner är SMS-bekräftelse av ett Internetuppköp som görs med betalkort, eller en exceptionellt stor betalning i nätbanken.²⁰

8.3 Betalningsinstrument

- (12) Enligt 14 § i betaltjänstlagen ska tillhandahållaren av betaltjänster ge den lagstadgade informationen om förebyggande åtgärder, ansvarsfrågor och rättsmedel.
- (13) I 53 § i betaltjänstlagen stadgas om skyldigheter som gäller betalningsinstrument. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf ska tjänsteleverantören för sin del se till att betalningsinstrumentets identifieringsuppgifter inte är tillgängliga för andra än innehavaren av betalningsinstrumentet.

ANVISNING (styckena 14-18)

- (14) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 14 § i betaltjänstlagen att tillhandahållaren av betaltjänster ska ge kunden information om säker användning av betalningsinstrument, såsom betalkort, och av utrustningen och koderna för användning av onlinetjänsten.²¹
- (15) Finansinspektionen rekommenderar tillhandahållaren av betaltjänster att betona för kunden att betalningsinstrumenten ska förvaras omsorgsfullt och framhålla kundens ansvar i händelse att användarkod och lösenord eller betalkort förkommer eller missbrukas.
- (16) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 53 § 2 mom. i betaltjänstlagen att i samband med kundservice ska anställda hos tillhandahållaren av betaltjänster inte personligen få kännedom om betaltjänstanvändarens identifikationsuppgifter för betalningsinstrumentet (t.ex. PIN-kod, lösenord eller motsvarande kod) som betaltjänstanvändaren behöver för att använda betaltjänsten. Exempelvis ska inga frågor ställas om identifikationsuppgifterna för betalningsinstrumentet när ärenden sköts per telefon. Tjänsteleverantören ska ha en systembaserad lösning för erhållande av identifikationsuppgifterna för

¹⁸ RP 169/2009 rd, s. 48.

¹⁹ RP 169/2009 rd, s. 49.

²⁰ RP 169/2009 rd, s. 44.

²¹ RP 169/2009 rd, s. 46.

betalningsinstrumentet och den ska användas endast när kunden själv kontaktar tjänsteleverantören.²²

- (17) Finansinspektionen rekommenderar tillhandahållaren av betaltjänster att erbjuda kunden utifrån dennes behov möjligheten att fastställa begränsningar för till exempel kontantuttag, köp och kontoöverföring per dygn för betalningsinstrumenten. Kunden bör även informeras om hur olika uttags-, kontoöverförings- och kreditlimiter fungerar och påminnas om gränserna i samband med att betalningsinstrumenten förnyas.
- (18) Finansinspektionen rekommenderar tillhandahållaren av betaltjänster att så fort som möjligt avföra reservering av kontomedel som gjorts vid kortbetalning eller annan korttransaktion, till exempel bokning av hyrbil, och som redan debiterats på kontot. Reserveringar bör inte finnas kvar efter att den egentliga debiteringen har utförts. Reserveringen bör avföras omedelbart när det framstår att ingen debitering ska göras.

8.4 Återkallelse av betalningar

- (19) Tillhandahållaren av betaltjänster kan återkalla en betalning som finns i betalningsförmedlingen på det sätt som stadgas i 63–68 § i betaltjänstlagen.

ANVISNING (styckena 20-22)

- (20) Om en betalning till följd av felåtgärder från betalarens sida krediteras fel mottagare, rekommenderar Finansinspektionen betalningsmottagarens tjänsteleverantör att vid behov förhandla med mottagaren för att få betalningen återförd. Om mottagaren vägrar återföra betalningen, får mottagarens tjänsteleverantör i enlighet med gängse praxis gällande banksekretessen och utan hinder av densamma lämna ut den felaktiga mottagarens kontaktinformation till betalarens tjänsteleverantör, som får vidarebefordra den till betalaren.
- (21) Enligt gängse praxis har tillhandahållaren av betaltjänster rätt att korrigera skriv- och räknepel och andra tekniska felinmatningar i betalningsförmedlingen till följd av egna eller den avsändande tjänsteleverantörens misstag, även om betalningsmottagarens konto redan blivit krediterat.
- (22) Finansinspektionen rekommenderar tillhandahållaren av betaltjänster att göra korrigeringen enligt ovan så fort som möjligt när felet har upptäckts. Betalningsmottagaren bör omedelbart underrättas om felet och korrigeringen. Ett fel bör inte utan mottagarens samtycke rättas till så att kontot övertrasseras.

8.5 Kreditering av betalningar på konto

- (23) I 49 § i betaltjänstlagen stadgas om den tidpunkt för kreditering av betalningar som betalningsmottagarens tjänsteleverantör ska iaktta.

²² RP 169/2009 rd, s. 71.

ANVISNING (styckena 24–25)

- (24) Enligt Finansinspektionens tolkning avses i 49 § i betaltjänstlagen med "omedelbart" att tillhandahållaren av betaltjänster ska kreditera betalningsmottagarnas konton med betalningar, löner, pensioner och motsvarande betalningar som förmedlas mellan bankerna i Finland i tillräckligt god tid. I fråga om betalningar som förmedlas över natten innebär detta senast på efternatten på betalningsdagen och även i störningssituationer innan kundtjänstställena öppnar.
- (25) Tillhandahållaren av betaltjänster ska vidare följa [standard 2.4](#) om kundidentifiering och kundkännedom.

9 Rapportering till Finansinspektionen

- (1) I dessa föreskrifter och anvisningar ingår ingen regelbunden rapportering till Finansinspektionen.

10 Övergångsbestämmelser och ikraftträdande

- (1) Kapitlen 1–4, 6 och 9–11 i dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas från och med den 1 juli 2013.
- (2) Kapitlen 5, 7 och 8 i dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas från och med den 1 oktober 2013.

11 Upphävda föreskrifter och anvisningar

Dessa föreskrifter och anvisningar upphäver följande föreskrifter och anvisningar, ställningstaganden och tolkningar som meddelats av Finansinspektionen:

- Finanssektorns standard 2.1 "Uppföranderegler för tillhandahållande av finansiella tjänster", 16.6.2006 (Dnr 6/120/2006). Stycke 3 i avsnitt 5.1, avsnitt 5.2 samt kapitlen 7 och 8 från och med den 1 juli 2013, övriga delar från och med den 1 oktober 2013.
- Finanssektorns standard 6.1 "Verksamhet som bedrivs av betalningsinstitut och personer som utan auktorisation tillhandahåller betaltjänster", 26.5.2011 (Dnr 1/101/2011). Kapitel 8 från och med den 1 oktober 2013.
- Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 11/2012 "Vissa aspekter av lämplighetskraven i direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID)", 25.10.2012 (FI 12/01.00/2012), från och med den 1 juli 2013.
- Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till försäkringsförmedlare, 22.6.2010 (Dnr 7/101/2010). Kapitel 6 från och med den 1 oktober 2013.
- Försäkringsinspektionens föreskrifter och anvisningar till försäkringsbolag, arbetspensionsförsäkringsbolag, försäkringsföreningar, försäkringsholdingsammanslutningar, filialer för försäkringsbolag från tredje land och pensionsanstalter som grundats genom lag 1.7.2011 (Dnr 9/101/2011). Del 1, stycke 3 från och med den 1 oktober 2013.
- Försäkringsinspektionens ställningstagande "God försäljningspraxis i marknadsföringen av liv- och pensionsförsäkringar till personkunder", 21.12.2007 (Dnr 9/002/2007). Från och med den 1 oktober 2013.
- Finansinspektionens ställningstagande K/35/2000 "Finansiella online-tjänster", 29.3.2001 (Dnr 1/110/2000). Från och med den 1 juli 2013.

12 Ändringshistoria

Dessa föreskrifter och anvisningar har efter ikraftträdandet ändrats som följer

Utfärdade 27.5.2014, gäller från 9.6.2014

- styckena (7) och (8) i avsnitt 5.2.1 och styckena (9) och (10) i avsnitt 5.2.2 har ändrats.

Ändringarna hänför sig till ändring 207/2013 av konsumentskyddslagen, som trädde i kraft 1.6.2013, Lag om ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen.

Utfärdade 7.7.2014, gäller från 22.7.2014

- Tillämpningsområdet i avsnitt 1.1 har ändrats genom att
  - tillsätta AIF-förvaltare som bedriver sådan verksamhet som avses i 3 Kap. 2 § 2 mom. och 3 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014)
  - avlägsna filialer i Finland till fondbolag med auktorisation i någon annan än en EES-stat och som bedriver sådan verksamhet som avses i 5 § 2 mom. i lagen om placeringsfonder